

RECERQUES SOCIOLINGÜÍSTIQUES

Promogudes per la DGPL de la Generalitat de Catalunya

Joan M. ROMANÍ i Jordi BANERES

La sociolingüística, arreu, constitueix bàsicament una disciplina *acadèmica*. En la sociolingüística catalana, com la d'aquells pocs països amb una llengua minoritzada, però alhora amb prou recursos —institucionals i econòmics— com per poder planificar, hi ha, a més, un segon corrent important que no es pot etiquetar estrictament com a acadèmic, tot i preservar el seu caràcter de disciplina: és la sociolingüística *aplicada*, en relació obligada amb la planificació lingüística a partir d'una vinculació que podem adjectivar com a simbiòtica o sistèmica. És un tipus de sociolingüística a la qual només s'hi han pogut dedicar països com el Quebec, el País Basc, Flandes, algunes regions dels Països Catalans com ara Catalunya i el País Valencià, i pocs exemples més.

La sociolingüística acadèmica és pública perquè fa públiques les seves descobertes mitjançant l'aula universitària, l'auditori de conferències, la sala de seminaris, el llibre o la publicació científica. La sociolingüística aplicada és igualment pública, però ho és d'una manera totalment diferent: ho és perquè treballa per a l'administració pública que és qui li encarrega les comeses, a fi de saber a què aténir-se abans/durant/després de les accions de planificació lingüística, tot i que el més normal és que els treballs mai no s'arribin a difondre més enllà dels despatxos dels qui han de prendre determinis. Molts d'aquests textos tenen una excel·lent qualitat —sovint han estat realitzats per les millors empreses especialitzades en demoscòpia— però no són coneguts per la comunitat científica. Justament, esmenar això és la fita que es marca l'article present: donar a conèixer allò que ha romàs amagat.

La Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya (a partir d'aquest moment, DGPL) ha promogut, des de la seva creació (1980), diversos estudis que li han servit per avaluar bé situacions sobre les quals volia incidir, bé resultats de la seva actuació. Creiem, tal com hem avançat, que aquests estudis no han de servir només com a material de consulta per a l'administració. Tenen també un valor documental, científic i de reflex de l'evolució de la realitat sociolingüística catalana.

Alguns dels treballs han estat encarregats a persones físiques, d'altres a empreses. Quan els treballs han estat encarregats a empreses, en les instruccions que se'ls donaven sempre s'ha tingut present que els enquestadors fossin bilingües, que iniciessin les entrevistes en català i que només canviessin al castellà si la persona entrevistada els ho sol·licitava. En alguns casos, pocs, s'ha practicat la conversa bilingüe, segons reflecteixen els resultats i els informes dels entrevistadors. Aquestes instruccions prèvies es repetien en les reunions preparatòries amb els enquestadors. El conjunt dels treballs ha permès anar obtenint mesures sobre la competència oral dels adults de Catalunya.

Si no s'indica altra cosa, les mostres sempre han estat de persones majors de 18 anys, de tot Catalunya. S'indica en cada cas el nombre de subjectes de la mostra. Les diferents companyies van ser escollides d'acord amb la normativa de contractació vigent en el seu moment.

Els resultats dels diferents treballs es poden consultar al Centre de Documentació de

l'Institut de Sociolingüística Catalana de la DGPL, als locals que aquest ocupa al carrer de Mallorca núm. 272, de Barcelona. Si hi ha algun treball no consultable, s'indica quan se'n donen els detalls. La presentació seguirà un ordre cronològic.

L'Institut de Sociolingüística Catalana va dissenyar (el 1982) i dirigir un estudi sobre el públic assistent a les pel·lícules doblades al català que es projectaven en diverses sales de Barcelona, comparant-lo amb el que assistia a les versions en castellà, per tal de veure si hi havia diferències entre els dos grups d'espectadors.

L'any 1983, amb vista a la creació i la posterior aplicació del curs multimèdia *Digui-Digui*, es va encarregar una enquesta sobre les expectatives d'ús, actituds i necessitats lingüístiques de la població adulta de Catalunya, prèvia al disseny del curs, per tal d'adequar-lo el més possible a la demanda potencial. Va ser realitzada per la companyia Metra-Seis, amb una mostra de 1.005 persones. Considerem que aquesta va ser la primera enquesta sociolingüística promoguda per l'administració autonòmica. Els principals resultats de caràcter sociolingüístic han estat difosos per STRUBELL i ROMANÍ (1986).

Un cop el curs ja s'aplicava en un bon nombre de grups-classe i es difonia pels principals mitjans de comunicació, es va fer un estudi més per tal d'avaluar-ne l'impacte, a càrrec de la companyia SÈPAL (1986). Amb aquest treball es pretenia determinar l'abast i la freqüència del seguiment per part dels particulars de les emissions d'aquest curs. El treball de camp es va fer mitjançant enquestes telefòniques a adults compresos entre els 15 i els 70 anys el mes de novembre de 1986. De 1.250 trucades, se'n van considerar vàlides 1.001.

Teníem interès a conèixer la realitat sociolingüística de tres poblacions importants de Catalunya en les qual preveïem una dinàmica d'integració lingüística. A més, els respectius ajuntaments ens havien manifestat l'interès per disposar de dades sobre la llengua. Les localitats van ser Sabadell, Santa Coloma de Gramenet i l'Hospitalet de Llobregat. El Laboratori de Sociologia de l'ICESB va ser l'encarregat, el 1984, del treball de camp i l'elaboració dels informes resultants. Les mostres van ser de 400 persones a cada localitat.

El mateix any, es va encarregar a un equip coordinat per Modest Reixach que fes un estudi de les dades lingüístiques recollides en l'operació padronal efectuada a la província de Barcelona el 1975, i les de comprensió del cens de 1981. Se'n va fer una publicació amb 16 mapes annexos (REIXACH, 1985).

L'Institut de Sociolingüística Catalana va preparar el 1985-86 el qüestionari i el disseny d'un estudi empíric per conèixer l'ús del català i les actituds lingüístiques de part de la població de les comarques gironines. El treball de camp (N = 1001) va ser dut a terme per l'empresa Estudis i Treballs de Camp, en 13 localitats que tenien servei lingüístic. Els resultats, per tant, no són representatius del conjunt de la província. L'anàlisi de les dades es va fer a la Politècnica de Girona.

L'empresa ECO va realitzar, l'any 1986, dos estudis relacionats amb la presència i l'ús del català en l'àmbit comercial de Catalunya, l'un sobre les actituds dels comerciants del centre de Barcelona davant de l'ús de la llengua catalana en els seus establiments, i un altre sobre les actituds i les preferències dels consumidors catalans.

Amb el primer treball es volia fer una enquesta a comerciants detallistes del centre de Barcelona a fi de conèixer la seva actitud en diferents aspectes relacionats amb l'ús del català en els seus establiments, amb especial atenció a la retolació.

Els objectius eren:

- Determinar la proporció d'ús del català en la retolació exterior.
- Motius i actituds pel que fa a la llengua del rètol.
- Valoració de l'experiència en funció del rètol, i importància amb relació a l'activitat comercial.
- Llengua usada en altres casos: targetes, bosses, etc.
- Valoració de l'ús del català en el comerç, en general.
- Usos orals en l'establiment.

La mostra va ser de 302 establiments, a l'àrea del nucli antic i l'Eixample de Barcelona. Primer es van fer 8 entrevistes en profunditat, que van servir per al disseny d'un qüestionari usat en la fase quantitativa. El treball de camp es va fer al començament del mes de desembre.

El segon treball també va constar de dues fases, una de qualitativa i una de quantitativa, amb el qual es pretenia conèixer el següent:

- Les actituds generals davant del procés de normalització lingüística.
- Les actituds davant de la llengua catalana (situació actual i futur possible).
- Les actituds davant d'usos reals del català en, per exemple, la retolació.
- El coneixement de marques catalanes.
- Les actituds (acceptació o rebuig) davant de l'ús del català en l'etiquetatge, la publicitat i les instruccions d'ús de productes.

La part qualitativa va comportar 6 dinàmiques de grup amb sis grups de característiques diferents, de 25 a 55 anys, i de classe mitjana.

La part quantitativa es va fer amb l'ajut d'un qüestionari estructurat bilingüe, a població adulta que visqués en municipis de més de 100 habitants, amb un sistema de mostreig polietàpic. El treball de camp es va fer entre el 25 de novembre del 86 i el 15 de gener del 87. (N = 1.000 persones).

Aqueix mateix any 1986 es va fer un microestudi sobre la població general i els alumnes assistents als cursos de català de la localitat de Cerdanyola del Vallès a càrrec de la companyia SÈPAL, per tal de determinar les característiques sociològiques dels adults assistents als cursos, especialment els no catalanoparlants. La mostra prevista era de 250 persones en cada grup. Per incidències de camp, finalment van ser de 215 assistents a cursos (a partir de les fitxes d'inscripció) i 263 de població general (amb enquesta domiciliària a l'atzar).

Pel que fa a la campanya de NL en autoserveis d'alimentació, es va fer un estudi que pretenia, en primer lloc, detectar l'acceptabilitat de la campanya i els diversos materials que li servien de suport entre els seus destinataris primers. En segon lloc, conèixer la presència i els usos lingüístics d'aquesta mena d'establiments pel que fa a rètols, anuncis, publicitat, megafonia, etc. La mostra va ser de 200 establiments de tot Catalunya, amb una especial incidència a la província de Barcelona. L'estudi va ser fet per CID, SA.

ECO Consulting va realitzar el 1988/89 un treball titulat *Les necessitats lingüístiques dels catalanoparlants adults*, perquè calia obtenir informació a fi i efecte de maximitzar l'èxit potencial d'un curs de català per a gent que sapigués parlar-lo i tingués desitjos de millorar-ne els coneixements.

Els objectius pretesos eren:

- Determinar el volum del mercat potencial per a un curs multimèdia destinat a adults amb coneixements de català.
- Determinar les característiques concretes que hauria de tenir aquest servei per tal que obtingués una bona acceptació per part dels destinataris.
- Delimitació i característiques del públic no interessat. Motius que portarien al rebuig de l'aprenentatge o millorament del català.

L'univers era reduït als adults entre 18 i 45 anys que sabessin parlar català. La mostra va ser molt laboriosa d'obtenir, atès que arribar a subjectes entrevistables comportava iniciar moltes entrevistes, i es va limitar al final a 811 persones. El treball de camp es va fer entre novembre de 1988 i febrer de 1989.

La nova dinàmica derivada de la incorporació de l'estat espanyol a la Comunitat Econòmica Europea canviava el marc lingüístic de referència per al català. L'any 1989 es va

considerar adequat estudiar l'impacte a Catalunya de les llengües oficials a la Comunitat Europea. Per tal d'aportar idees al debat sobre el paper respectiu de cadascuna de les llengües, es va encarregar una sèrie de treballs a diversos especialistes, coordinats per Jordi Bañeres, qui després va ser el curador de l'edició de l'obra (BAÑERES, 1990) que reuneix els 9 treballs elaborats.

L'empresa GABISE, SA va realitzar el 1990 una enquesta a joves catalans per tal de saber quins eren els seus usos lingüístics i les seves actituds, amb relació a diversos àmbits: família, barri, centre educatiu, grup d'amics, lleure, mitjans de comunicació... A més, havien de valorar el procés de normalització.

La mostra encarregada era de 1.500 persones (500 de 14 anys, 500 de 19 i 500 de 24), a les quals es va aplicar un qüestionari, seguint un sistema de rutes aleatòries, el mes de novembre.

Així mateix, i encarregat per la Comissió per a la Normalització Lingüística de la Generalitat de Catalunya, es va fer un estudi quantitatiu sobre els empleats públics de les unitats administratives (no pas de tot el personal) de la Generalitat de Catalunya. Es pretenia avaluar els coneixements i la formació lingüística, les actituds, i els usos lingüístics en l'entorn laboral dels empleats públics de la Generalitat (tant funcionaris com laborals). De manera coordinada amb les persones integrades en la Xarxa Tècnica de Normalització Lingüística, es va dissenyar el qüestionari (que era autoadministrat), es va fer el treball de camp i la recollida dels qüestionaris, i es va encarregar el pla d'anàlisi. Es van distribuir 1.800 qüestionaris, d'acord amb la mida de cada departament, dels quals se'n van recollir 1.424. Els principals resultats apareixen a Tudela 1994.

Un equip coordinat per Modest Reixach va preparar l'anàlisi i publicació de les dades lingüístiques contingudes en el cens annex a l'operació del padró de l'any 1986. El text de la pregunta sobre coneixements lingüístics era el mateix a les tres comunitats autònomes de llengua catalana, cosa que permetia la comparació de dades per primer cop. Els resultats han estat publicats a REIXACH 1990, on a més del text hi ha un conjunt de 38 mapes que reflecteixen la distribució de les quatre competències sobre el territori.

L'any 1991 s'edita una obra en quatre volums titulada *Estudis i propostes per a la difusió de l'ús social de la llengua catalana*, que conté estudis sobre la presència i vitalitat de la llengua catalana en diversos àmbits.

Les fases prèvies a l'encàrrec dels primers treballs s'havien començat a finals de 1988.

Encara que es tracta d'una edició, creiem que pel seu interès mereix ser esmentada. El primer volum, *Plantejaments preliminars*, coordinat per Marc Leprêtre i Alemany, introdueix el conjunt i fa una breu ressenya dels diferents treballs continguts en els altres. El segon, *Situació actual i evolució recent de la llengua catalana*, coordinat per Joan M. Romaní i Olivé, conté 25 treballs organitzats en sis capítols: ensenyament, cultura i mitjans de comunicació, món laboral i socio-econòmic, administració pública i usos lingüístics interpersonals. El tercer, *Dinàmica social i factors intervinents en l'extensió de l'ús social del català*, coordinat per Marc Leprêtre i Alemany, conté 9 treballs de diferents especialistes en ciències socials que valoren el procés des del punt de vista de la respectiva disciplina. El quart, *Experiències internacionals de planificació lingüística*, coordinat per Jordi Bañeres i Barril, recull 35 treballs diferents organitzats en sis capítols, de la mateixa manera que el volum segon. Pretén donar una visió d'abast general d'allò que s'està fent o ha estat fet recentment en matèria de planificació lingüística en diversos punts del planeta.

L'any anterior (1990), s'havia fet un estudi qualitatiu en grans empreses amb seu a Catalunya que va servir de base a un estudi quantitatiu fet aquest any, sobre la presència i l'ús del català en les grans empreses catalanes amb seu a Catalunya, amb els objectius següents:

- Conèixer el comportament lingüístic de les empreses a nivell global, tant en usos interns com externs, amb relació a variables de segmentació, l'àmbit mercadològic i el sector.

- Determinar les actituds dels directius respecte de la normalització lingüística, i la manera com hi poden contribuir. Específicament, conèixer les actituds respecte a la possibilitat d'incorporar el català (o incrementar-ne l'ús) com a llengua habitual.
- Dissenyar un indicador d'ús del català (IUC) que permetés una anàlisi quantitativa global dels nivells del seu ús dins de les grans empreses, que permetés fer-ne una classificació en tipologies.

L'univers eren els directius d'empreses catalanes situades entre les 1.850 primeres de Catalunya d'acord amb el seu volum de facturació, sempre superior als 1.000 milions de pessetes. S'hi va accedir mitjançant entrevistes a partir de qüestionaris semiestructurats, amb concertació telefònica prèvia. La mostra final va ser de 928 entrevistes. El treball de camp va ser realitzat a finals de 1991. Les diferents fases de l'estudi van ser dutes a terme per la companyia ICOP, SA.

Amb ocasió de la campanya «*El català, eina de feina*», es va encarregar a la casa CIES de fer dues enquestes telefòniques, una de prèvia a l'inici (setembre, N=539) i una altra en havent acabat la campanya (desembre, N=402 persones). Es pretenia saber quina era la valoració de la població sobre el grau d'ús del català en el món laboral, en general, la valoració de la intervenció de l'administració en aquest camp, i la imatge de l'interès pel català de les organitzacions empresarials i sindicals, com a objectius principals. En la fase posterior, lògicament, s'hi afegia una valoració de la notorietat de la campanya, tot i la seva curta durada, i es pretenia veure si aquesta havia modificat les valoracions generals.

L'any 1992 es realitza un *Estudi sobre les actituds dels catalans davant de l'ús comercial del català*, amb els objectius següents:

- Definir les diferents actituds dels consumidors envers la utilització del català com a llengua comercial, en diferents usos.
- Conèixer els comportaments lingüístics generals dels consumidors pel que fa als processos de compra i/o de contractació de béns i de serveis.
- Determinar la incidència de la llengua catalana en els processos de compra, en la selecció dels punts de venda i en la configuració de la imatge de marques i/o productes.
- Dissenyar i aplicar una mesura quantitativa contínua (que ha estat anomenada Coeficient d'Incidència Comercial del Català, CICC), que permeti fer-ne un seguiment en el temps i la comparació entre diferents segmentacions de la població.
- Determinar i quantificar quins segments de la població catalana es poden obtenir amb relació a la incidència de l'ús del català en els processos de compra.

També hi havia la simulació d'un procés de compra, amb un pretés nou envàs d'aigua mineral, amb tres formes d'envàs i tres etiquetes (català, castellà i bilingüe), per tal d'avaluar la influència de la llengua en l'etiquetatge.

La mostra va ser de 1.000 persones, a les quals es va passar un qüestionari semiestructurat, amb entrevistes a la llar. El treball de camp i l'anàlisi van ser duts a terme per l'empresa Line-Staff.

També es va encarregar un treball empíric molt específic, ja que es tractava de saber la proporció d'ús de la llengua catalana en la publicitat domiciliària. El treball va ser fet per J. Planas i L. Serra, dirigits per Modest Reixach. L'estudi tracta d'un àmbit en què el condicionament del medi pràcticament no existeix.

Durant l'any 1993 s'han realitzat dos estudis importants:

El primer ha estat un estudi d'opinió sobre la legislació en matèria de llengua a Catalunya, pel que fa als possibles canvis en la Llei de Normalització Lingüística de 1983. Els objectius principals eren:

- Conèixer la percepció de la població sobre la legislació actual en matèria de llengua.

- Determinar com s'estructuren les valoracions de la població pel que fa referència a la regulació de l'ús lingüístic i dels drets amb relació a la llengua.
- Aprofundir en el coneixement dels possibles frens, i també dels aspectes més motivants, que poden suscitar-se en els sectors socials menys implicats amb la llengua catalana, davant de possibles reformes de caràcter legislatiu quant als usos lingüístics.

Els treballs de camp i d'anàlisi dels resultats van ser encarregats a l'empresa Line Staff. Hi ha hagut dues fases, una de qualitativa i una de quantitativa (N = 1.600 persones, majors de 18 anys). Les entrevistes es van fer a la llar, amb qüestionari semiestructurat, seguint el sistema de rutes i itineraris aleatoris, amb quotes prèvies de sexe, edat, zona geogràfica i hàbitat-grandària.

Posteriorment s'ha fet una fase qualitativa amb 6 reunions de grup, que ha permès aprofundir i donar una dimensió explicativa als aspectes mesurats en la fase quantitativa, tot posant l'èmfasi en aquells aspectes més emocionals i menys racionals, que són difícils d'avaluar d'altra manera. Les reunions s'han centrat en segments de població d'ascendència no catalana, atès que aquests segments són especialment sensibles a possibles modificacions de la legislació vigent.

Els resultats d'una i altra fase del treball no són consultables, de moment.

El segon treball fet aquest any ha estat l'emprèn per a l'establiment d'un índex d'ús del català a Catalunya, que anomenem INUSCAT. Hi ha un cert consens que cal un indicador el més objectiu possible que reflecteixi l'evolució de la normalització, i que pugui donar resultats vàlids per al conjunt i per a unitats d'anàlisi menors. Per assolir aquest objectiu ha estat dissenyada una metodologia que comprèn un cicle triannual, i un indicador amb un doble component, objectiu i subjectiu. A més, es té present que els valors obtinguts cal ponderar-los d'acord amb la seva importància per al conjunt de la normalització.

Les tasques fetes al llarg de 1993 corresponen a la posada en marxa del sistema de mesura, la metodologia per a la construcció de l'índex objectiu —del quan han estat delimitades les dimensions, variables i indicadors— i s'ha validat la metodologia d'enquesta com a adequada per a l'obtenció dels indicadors subjectius i la determinació de les ponderacions a aplicar als valors obtinguts. Els resultats obtinguts ara corresponen a la primera versió de l'índex subjectiu.

Una altra línia de treball, paral·lela a la que acabem de repassar, ha estat la convocatòria i concessió de beques a treballs de sociolingüística. La primera convocatòria i la segona, els anys 86 i 87, respectivament, van ser convocades conjuntament amb la CIRIT. En una segona tanda, a partir de 1989, han estat convocades únicament per l'Institut de Sociolingüística Catalana.

BIBLIOGRAFIA

- ALABART, A., ARAGAY, J. M., i SABATÉ, J., *INUSCAT: una família d'indicadors sobre l'ús del català*. Barcelona, 1993. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC].
- BANERES, J., *El rept (socio)lingüístic de l'Acta Única: les llengües comunitàries a Catalunya*. Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, 1990. (Publicacions de l'ISC; Sèrie Monografies; 3).
- CID, SA, *Normalització lingüística: enquesta a autoserveis. Síntesi de resultats*. Barcelona, 1988. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC].
- ECO Consulting, *Estudi qualitatiu sobre l'actitud dels ciutadans de Catalunya davant de l'ús comercial de la llengua catalana*. Barcelona, 1986. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC], 2 vols.
- *L'actitud del comerciant del centre de Barcelona davant de l'ús de la llengua catalana al seu establiment*. Barcelona, 1986. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC], 2 vols.
 - *Estudi sobre l'actitud i influència de l'ús comercial de l'idioma català entre els ciutadans de Catalunya*. Barcelona, 1987. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC], 3 vols.
 - *Les necessitats lingüístiques dels catalanoparlants adults*. Barcelona, 1989. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC], 2 vols.
- Estudis i propostes per a la difusió de l'ús social de la llengua catalana*. Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, 1991, 4 vols.
- GABISE, *Els joves i la llengua catalana*. Barcelona, 1991. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC], 3 vols.
- *Els usos lingüístics a Catalunya: canvis de llengua*. Barcelona, 1991. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC], 2 vols.
 - Laboratori de Sociologia, *Llengua catalana a Sabadell*. Barcelona, 1984. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC], 2 vols.
 - Laboratori de Sociologia, *Llengua catalana a l'Hospitalet de Llobregat*. Barcelona, 1984. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC], 2 vols.
 - Laboratori de Sociologia, *Llengua catalana a Santa Coloma de Gramenet*. Barcelona, 1984. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC], 2 vols.
- ICOP, SA, *Estudi sobre l'ús del català a les empreses*. Barcelona, 1992. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC], 3 vols.
- LINE STAFF, *Estudi sobre les actituds dels catalans davant de l'ús comercial del català*. Barcelona, 1992. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC], 3 vols.
- *Estudi d'opinió sobre la legislació en matèria de llengua a Catalunya*. Barcelona, 1993. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC], 4 vols.
- La llengua en el món del comerç: l'actitud dels catalans davant l'ús comercial del català*. Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, 1988.
- METRA-SEIS, *Estudi d'actituds i expectatives sobre l'ensenyament del català a adults*. Barcelona, 1983. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC].
- *Estudi sobre la normalització del comerç a Catalunya*. Barcelona, 1992. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC].
- PLANAS, J., i SERRA, L., *La llengua catalana en la publicitat a domicili*. Barcelona, 1993 [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC].
- REIXACH, M., *Coneixement i ús de la llengua catalana a la província de Barcelona: Anàlisi dels resultats del padró de 1975 i de l'avanç dels de 1981*. Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, 1986.
- (1990), *Difusió social del coneixement de la llengua catalana. Anàlisi de les dades lin-*

- güístiques del padró d'habitants de 1986 de Catalunya, Illes Balears i País Valencià.* Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura.
- SÈPAL, *Enquesta a la població general i als seguidors de cursos de català de Cerdanyola del Vallès.* Barcelona, 1986. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC].
- *Estudi-enquesta sobre el ressó del «Digui-digui...».* Barcelona, 1986. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC].
- STRUBELL, M., *El català a l'administració de la Generalitat: resultats d'una enquesta.* Barcelona, 1992. [Mecanoscrit inèdit dipositat al CdD de l'ISC].
- i ROMANÍ, J. M., *Perspectives de la llengua catalana a l'àrea barcelonina: comentaris a una enquesta.* Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, 1986. (Publicacions de l'ISC, Monografies; 1).
- TUDELA, J., *El català a l'Administració de la Generalitat.* Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, 1994. (Publicacions de l'ISC, sèrie Documents de Treball; 4).